

Izhaja

vsak četrtek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7. Osebni pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankovani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev

Velja

za Avstro-Ogrsko . . . K 6.—
» Nemčijo . . . » 7:50
» ostalo inozemstvo . . » 9.—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej.
Posamezna številka velja 16 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte, zahvale in izjave po 20 h za 1 cm². — Za male oglasce se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravništvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov:
Upravištvu lista »Mir« v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Poštnohranišnični račun št. 96.232.

Leto XXXVII.

Celovec, 15. marca 1918.

Št. 11.

Kopali so nam grob!

Inteligenca je življenjska moč vsakega naroda. Ona daje ljudstvu voditelje na gospodarskem, političnem in verskem polju. Če pa iz kateregakoli vzroka pojema število inteligence, bo pojema tudi moč vsakega naroda. Lahko rečemo, da je narod z vedno pojemajočim številom inteligence zapisan skoro gotovo smrti. V vedno večji borbi narodov za lasten obstanek bo nasprotnik znal zastaviti izpraznjena voditeljska mesta s svojimi lastnimi močmi. Vsako izgubljeno ter od sovražnika zasedeno mesto pomeni nevarno oslabilitev narodove moči. Kar je pa nasprotnik enkrat zasedel, je za vedno izgubljeno, tako nas uči že dolgoletna izkušnja.

Kako je v tem oziru s slovenskim delom Koroške? Vrelec, iz katerega bi ravno slovenski narod na Koroškem moral zajemati svoje moči, pojema. Število inteligence leto za letom pada.

Čisto nedolžni nad vedno pojemajočim številom slovenskega dijaštva nismo. Kdor mi tega ne verjame, naj poišče iz zaprašnega kota številke »Mira« iz leta 1912, 1913. Tam je »Mir« poklicanim krogom, katerih dolžnost bi bila, skrbeti za dijaški naraščaj, pošteno izpraševal vest, ker so povečini držali roke križem. Marsikaj se je v tem oziru v zadnjih letih zboljšalo. Iz nekaterih krajev, kjer bi prej dijakov zastoj iskal, smo vendar dobili nekaj študentov. Pa slika je kljub temu zelo, zelo žalostna. Številke o naši lastni površnosti bomo prihodnjč pustili govoriti.

Tembolj pa je nasprotnik na delu, da prepreči slovenski naraščaj na strokovnih šolah, učiteljišču, realki, gimnaziji. Čim manj bo slovenskih zavednih dijakov, tem manj bo dobil slovenski narod na Koroškem vestnih stražnikov, tem manj vnetih voditeljev, tem manj vztrajnih bojevnikov. Če nam pa manjka stražnikov, voditeljev, bojevnikov, smo obsojeni na smrt.

Ali ne čutite, kako leto za letom vedno bolj zabranjuje nemška pest slovenskim fantom vstop v srednje šole? Ali ni to krivično, surovo, da se od desetletnih slovenskih fantov zahteva pri sprejemnem izpitu na učiteljišču, realki in gimnaziji

popolno znanje nemščine? Na Kranjskem in na Štajerskem so imeli za slovenske fante vsaj pripravljalne tečaje, v Celovcu pa mora slovenski fant napraviti nemško izkušnjo v vseh predmetih. Slovenski fantje so posebno v zadnjih letih padali pri sprejemnem izpitu in sicer posebno na gimnaziji. Čuti se točno, da se iz gimnazije obrača vedno bolj ostra ost proti Slovincem. Mesto da bi Slovenci imeli svoje lastne srednje šole, mesto da bi se imel ozir na slovenske fante, ki pridejo z dežele, se dvigne neizprosna roka okorelega srednješolskega nemškega profesorja ter revnega slovenskega fanta, ker se ni prodiril v najbolj skrite in zamotane zagate nemškega pravopisnega labirinta, pošlje domov.

Ako pa se je že enemu ali drugemu res posrečilo brez posebnih poškodb se izviti skoz prva leta, pa ga v poznejših letih tlači nemška pest bolj in bolj. Na celovski gimnaziji se posebno zdaj med vojsko dogaja nekaj gorostasnega. Slovenci, ki so že kot Slovenci vpisani, se dajo prepisati za Nemce. Kako je to mogoče? Začne se ta čudna manipulacija že kar pri vpisovanju. Ta vprašanja, ti pogledi, ti nasmevi, ki igrajo okrog ust, to ozračje v gimnaziji, vsi napisi, ti ščipalniki, te kratke hlače nemških mestnih dijakov, vse to kliče, vpije in kriči skromnemu očetu, ki pripelje svojega Janezka v robatih čevljih in z za prst debelimi hlačami: Vi ste mar rovtarski »bindišarji«? Vemo, čutimo, da je treba naravnost junaštva izgovoriti tri preproste besedice: Jaz sem Slovenec.

Na dolgi poti skoz srednjo šolo mora prestat slovenski dijak mnogo zaničljivih posmehov, mnogo trdih opazk nemških sošolcev, mnogo zapostavljanja pri učiteljih. Gorje mu, če je med nemškimi sošolci sam — Slovenec. Ni čuda, da pri teh blaženih razmerah, ki leto za letom bolj zavladujejo po naših srednjih šolah, jih mnogo izgubi veselje do študiranja. Druge pa vjame nasprotnik. Kdor je bil sam dijak na našem učiteljišču, realki ali gimnaziji, je skusil na lastni koži trdo nemško pest. Drugim naj pripovedujejo številke, ki so najboljši dokaz za razmere, radi katerih pojema vedno bolj število našega srednješolskega dijaškega naraščaja.

Leta 1850 je bilo vpisanih na celovski gimnaziji pri primeroma nizkem številu nemških dijakov 100 Slovencev. — Leta 1855 šteje celovška gimnazija 174 Nemcev (74%) a samo 63 Slovencev (26%). Na celovski realki je isto leto vpisanih 168 Nemcev (77%) in 49 Slovencev (22 1/2%).

Leta 1865 obiskuje celovško gimnazijo 290 Nemcev (74 1/2%) in 96 Slovencev (24 1/2%). Kljub večjemu številu slovenskih dijakov smo primeroma vendar nazadovali (1855: 26% — 1865: 24 1/2%). Na realki imamo isto leto (1865) 176 Nemcev (83%), pa samo 36 Slovencev (17%).

Vsako leto se ponavlja žalostno dejstvo, da slovenskih dijakov leto za letom bolj pada. Poglejmo samo v zadnja leta, da se prepričamo, kam smo prišli.

Leta 1912 je na celovski gimnaziji 404 Nemcev (85%) in 74 Slovencev (15%), na celovski realki 374 Nemcev (98.7%) pa samo 5 Slovencev (1.3%) in 9 Lahov. Na celovškem učiteljišču je leta 1913 od 200 Nemcev samo 7 Slovencev (3 1/2%). Vojska je našemu dijaškemu naraščaju zadala težak udarec. Več o tem pozneje.

Danes pribijemo samo eno dejstvo. Število slovenskega dijaštva je padlo na vseh šolah v taki meri, da ga skoro sploh ni več. Vsi oni strastni izbruhi Nemcev proti koroškim Slovincem med vojsko, vsa ona obrekovanja, da so hujskači, srbofilni, rusofilni, panslavisti, odmevajo v najrazličnejših melodijah, napevih v srednješolskem ozračju. Revnemu slovenskemu dijaku, ki komaj živetari, kliče nekako v šoli, na ulici, doma neki glas: ti si kriv, ti si panslavist, ti si srbofil.

Nikdo ne more pojmiti, kako koprni duša takega dijaka po svobodnem dihanju; posebno dijaški naraščaj, ki je tolikokrat čul od profesorjev Angererja, Wutteja itd. slavospeve na svobodo, na pravico, na prosti razmah, ki je čul govoriti o titanski nemški filozofiji, ki je vrgla vse jarme raz sebe, o Lutru, ki je strl »srednjeveške okove«! Kako bi ne koprnel slovenski dijak po svobodi, po rešitvi od nemškega jarma. Da! Ločitev tudi tu! Osvobodili bi se radi smrtnega objema nemških srednjih šol. — Kako krasno bi to bilo, če bi imeli slovensko gimnazijo, slovenske profesorje! Prišlo bi najmanj 300 slovenskih koroških dijakov študirat in tudi tu bi bilo narodnega boja konec!

Podlistek.

Blažena Liharda, koroška svetnica.

(Konec.)

Na grofovo sporočilo Liharda odgovori, da mu sicer drage volje odpusti, toda poravnati se mora tudi z Bogom. Drugo jutro najdejo grofa oslepelega; ustno izročilo kamniškega župnika Drabasa vé celo povedati, da si je pustil grof sam za pokoro iztakniti oči. Poslal je še Lihardi skrinjico, polno zlatov in biserov, svoj grad izročil svojemu sinu Aribo, sam se pa napoti na dolgo romarsko pot kot spokornik. Obišče največja svetišča sveta, Oglej, Rim, Santiago di compostella in Jeruzalem. Sedem dolgih let roma s svojim služabnikom kot ponižen, spokoren berač po svetu: končno ga privede božja previdnost spet nazaj v domače kraje. Ko počiva nekoč ves utrujen pod neko lipo, zapoje zvon bližnje cerkve. Alboin skoči po koncu ter zakliče: »Zdaj vem, kje sem!« Bil je zvon mohliške cerkve. — Pred svojim odhodom je namreč grof pustil zidati v čast spreobrnjenja sv. Pavla cerkev v Mohličah. — Bil je torej Alboin spet doma in zdaj se napoti k bl. Lihardi v Kamen.

Od onega dneva, ko jo je Bog na tak čudovit način rešil, se je blaga Liharda popolnoma posvetila pobožnemu življenju.

Toda Liharda se ni hotela več vrniti na Brežnico. Soprogu pa je sporočila, naj dela pokoro za svoj zločin. — Po ustnem sporočilu, ki se je ohranilo med podjanskimi Slovenci in ki ga je zabe-

ležil župnik Tomaž Drabas v Kamenu v 18. stoletju, si je grof Alboin naložil naravnost grozno pokoro. Dal si je iztakniti oči. Toda to mu še ni zadostovalo. Po opravljeni spovedi je dal zidati v Mohličah novo cerkev v čast spreobrnjenja sv. Pavla in zaobljubil se je, da bo obiskal v sedemletnem romanju največja svetišča katoliške Cerkve. Preden je odšel na potovanje, je poslal Lihardi v Kamen njeno doto, polno omarico zlatnine in draguljev. Neki latinski rokopis koroškega zgodovinskega društva ve povedati, da je romal Alboin v spremstvu zvestega sluge peš v Oglej, v Rim, Santiago di Compostella in v Jeruzalem. — Ko se je vrnil v svojo domovino, je počival nekega dne pod neko lipo blizu doma. Tedaj začuje lepo ubrano zvonjenje. S tankim posluhom slepca spozna zvonove mohliške cerkve, ki jo je dal zidati. Radostno vzklikne: »Zdaj vem, kje sem!«

Poročilo župnika Drabasa pravi, da je na tem mestu izdihnil svojo dušo, dočim pripoveduje latinski rokopis zgodovinskega društva, da se je podal Alboin v Kamen k soprogi Lihardi. V hipu, ko je Liharda objela spokornika, je ta spregledal!

Plemenita soproga sta živela več let skupno v Kamenu ter tekmovala v bogoljubnem življenju in ljudomilih delih. Neizčrppljiva je bila njuna ljubezen do ubogega ljudstva. Ko je Alboin umrl, je bil pokopan v posebnem grobišču v mohliški cerkvi. Liharda ga je preživela ter je sezidala več cerkva, med drugimi tudi cerkev sv. Lovrenca v Kamenu. Svoje premoženje je porabila deloma za zidavo cerkva, deloma za dobredelne ustanove pri teh cerkvah, da bi se redno obdarovali reveži. Eno tako ustanovo smo omenili uvodoma. Papež

Benedikt VIII. (1012—1024) je baje oblagodaryl to ustanovo z odpustom 100 dni. V 13. stoletju je morala biti v Kamenu bolnišnica za reveže, kajti kamenski župnik je imel pravico, sprejeti 3 reveže v tamošnjo ubožnico.

Liharda je umrla baje l. 1024, stara 100 let. Ves narod daleč naokrog jo je častil kot svetnico, in ko je bilo njeno truplo pokopano v cerkvi sv. Lovrenca v Kamenu, je začelo ljudstvo takoj romati k njenemu grobu. Na njeno priprošnjo so se godila čudežna ozdravljenja in odsihmal ima Podjuna vsako leto 5. februarja svoj shod pri blaženi Lihardi v Kamenu.

Ko so prevzeli l. 1603 celovski jezuitje samostan v Dobrlivasi, so se začeli zanimati za to svetišče. Po naročilu nadvojvode Ferdinanda in s privoljenjem oglejskega patriarha so se 2. marca l. 1605 dvignili zemeljski ostanki blažene Liharde. Prisostvovali so tej slovesnosti tržaški škof, stolni prošt krški in prošt iz Gospe Svete. En del relikvij je bil prenesen v samostan frančiškank v Gradec, drugi del je bil slovesno položen v stranski oltar cerkve v Kamenu. Za to slovesnost so zložili poseben latinski slavospev, ki je pisan na pergament in shranjen v knjigi Codex ritualis v Kamenu.

Ako primerjamo razna poročila, spoznamo takoj, da je pobožna legenda mešala med zgodovinsko resnico marsikaj neresničnega. Brez dvoma je res, da je živela v desetem stoletju v Podjuni Liharda s svojim soprogom Alboinom, da je ljubosumni sprog grdo ravnal s svojo nedolžno ženo, da je storil za to bridko pokoro, da se je vrnil kot spokornik v domovino ter ustanovil tam cerkev

Politični pregled.

Državni zbor.

Ministrski predsednik pl. Seidler je poslancem grozil, da bo izvajal skrajne posledice, ako mu ne dovolijo proračuna. Iz poslanskih krogov se nam poroča, da je bil za ta slučaj za ministrskega predsednika določen knez Schönburg, načelnik generalnega štaba Böhm-Ermolijevje armade baron pl. Bardolff pa za notranjega ministra. Poljaki so se zbal vojaškega režima. Naši poslanci in Čehi so v najstrožji opoziciji vztrajali. Ako bi prišel na vrsto § 14, bi bil to najboljši dokaz proti Czerninovi izjavi, da ima monarhija najbolj demokratično ustavo. Poljaki so se pred glasovanjem odstranili, proti so od Poljakov glasovali le socialisti in dva kmetska poslanca. Z 42 proti 20 glasovom so sklenili vzdržati se glasovanja. Vsled tega so socialni demokrati iz Poljskega kola izstopili, posledice pa bodo izvajali tudi Vsepoljaki, ki so bili za proti-glasovanje. Za § 1 predloge, ki dovoljuje nadaljno pobiranje davkov, so glasovali krščanski socialci, nemški nacionalci, nemški radikalci, nemški socialni demokrati, Ukrajinci, Italijana Faidutti in Bugatto, Romuni in Judi. § 1 je bil sprejet z 240 proti 121 glasovom. § 2, ki dovoljuje prispevanje k skupnim izdatkom, je bil sprejet z 203 proti 161 glasovom, § 3 o vojnih kreditih je bil sprejet z 202 proti 165 glasovom. Proti so glasovali Čehi, Jugoslovani, socialni demokrati; Jaklič je glasoval proti, dr. Šusteršič, ki je bil na Dunaju, se je pa umaknil. Od dalmatinskih poslancev ni bilo navzočih 6, baje zavoljo slabih železniških zvez niso mogli priti, dva od njih, dr. Čingrija in Biankini, sta pa bolna. Večina ni bila prav nič navdušena, dr. Zahradnik je pa zaklical: Pirova zmaga! Vlada je večino dosegla le s tem, da se je od opozicije, ki ima v zbornici večino, en del odstranil.

Mir z Romunijo.

Romunija bo po porazu naivne boljševiške politike v Rusiji sklenila mir in se vršijo mirovna pogajanja v gradu Cotroceni. Vsled preliminarne (zaenkratnega) mirovnega sklepa zapuščajo romunske čete dele Bukovine, ki so jih imele zasedene. Tudi mir z Romunijo bo „mir meča“, ne mir sporazuma, ako bodo morali Romuni odstopiti del svojega ozemlja in če dobi Ogrska del severne Besarabije. Taki mirovni sklepi so velika nevarnost za obnove svetovne vojne. Le sporazumen mir more svetu prinesiti trajen mir.

Ruske razmere.

Boljševiki so s svojo revolucionarno-otročjo politiko izgubili med ruskim narodom ugled. Že prej niso imeli v konstituenti (ustavnem zboru) večine in so zategadelj konstituento razpustili. Sedaj njihovi vditelji odstopajo, tako Krilenko kot vojaški vrhovni poveljnik in Trocki kot zunanji minister. Socialni revolucionarci pa so za nadaljevanje vojske, toda ni sredstev zato. Japonci so mobilizirali mornarico in čete na suhem in bodo skupno s Kitajci udarili na Sibirijo. Menda se jim pridruži ena ruska divizija, ki je bila pred boljševiki pobegnila. Sumljivo je dej-

ležala na tleh vprek. Pod grobljo in peskom je bilo še nekaj človeških kosti, železna ostroga, 30 žrebčev in lonec z belim peskom. Ker je bil grob prekratek in ker je deska ležala vprek, so sklepali, da je bil mrtvec pokopan sedeč na lesenem sedežu. Ta grob je bil torej jasen dokaz, da ustno poročilo ljudstva temelji na zgodovinski podlagi.

Zakaj smo pisali te vrstice o blaženi Lihardi? Vzбудiti hočemo med koroškimi Slovenci vnovič spomin na Lihardo. Naj bo nam druga sv. Hema. Kamen naj nam pa bo romarska cerkev, kamor naj romajo koroški Slovenci vsako leto 5. februarja v velikih množicah. Mi koroški Slovenci smo bili ravno tako obrekovani kot Liharda. Nas so dolžili, da smo izdajalci domovine, Lihardo so sumničili, da je izdala dom in soproga. Vse se je bilo zaklelo proti Lihardi, a Bog je čuval nad njo. Angeli so jo ponesli na varen kraj! Obrekovalka Lupa je okamenela in soproga je moral delati strašno pokoro.

Bog bo čuval nad nami! Bog, ki vidi naše stiske, naše trpljenje, ki vidi našo nedolžnost, Bog, ki je videl toliko koroških Slovencev gnati v ječo, on bo dvignil enkrat roko in vdaril. Pomniti moramo, da se narodi kaznujejo in plačujejo na tem, ne na onem svetu, kajti na onem svetu ne bo več narodov! Zato verujemo, da bo Bog bogato nagradil naš pošten, bogaboječ in ponižen narod. Za priprošnjico po krivičnem opljuvanega in obrekovanega naroda pa hočemo izvoliti mučenico zvestobe in poštenosti, bl. Lihardo.

Bl. Liharda, prosi za nas!

Bl. Liharda, prosi za nas!

stvo, da rusko prebivalstvo beži iz Petrograda, kljub temu da so Nemci izjavili, da ne bodo več prodirali, ker je sklenjen mir; tudi boljševiška vlada se namerava preseliti v Moskvo. Vodstvo boljševiškega glavnega stana prevzame namesto Krilenka general Čeremisov; Krilenko je bil prostak in neizkušen.

Za odpust nad 42 let starih črnovojnikov.

Vlada je v konferenci klubovih zastopnikov dne 19. svečana obljubila, da bo v štirih tednih predložila novo ureditev črnovojniške službe. Vlada pa še v tem oziru ni ničesar storila. Da je dobila le proračun. Dr. Korošec, Staněk in tovariši so v tej zadevi vložili interpelacijo, v kateri vprašajo celokupno vlado:

Zato vprašamo vlado vztrajajoč na svoji zahtevi, da se takoj odpuste vsi nad 42 let stari črnovojniki:

1. Ali se hoče vlada svoje obljube glede nove ureditve črnovojniške službe z eventualno odgoditvijo zbornice znebiti?

2. Ali je voljna zbornica takoj sporočiti glavna načela nove ureditve, posebno glede skrajšanja črnovojniške dolžnosti?

3. Ali misli svojo obljubo v slučaju odgoditve zbornice izpolniti?

4. Ali ne priznava, da se morajo vsled mirovnega sklepa z Rusijo in Romunijo takoj opustiti vsi nad 42 let stari črnovojniki?

Dunaj, 5. marca 1918.

V Škofji Loki na Gorenjskem

se je v nedeljo vršil velik manifestacijski shod za majniško deklaracijo. Shod je otvoril v imenu pripravljalnega odbora g. trgovec Rafko Thaler, predsedoval je g. župan Hafner, govorili so dr. posl. Jarc, dež. posl. dr. Triller, Smodej in župnik Finžgar. Shod je bil res prava sijajna manifestacija, na kateri so vrli Gorenjci — nad tisoč — psiredili za koroške Slovence prisrčne ovacije. Navdušenje za Jugoslavijo pod habsburškim žezlom je bilo med zborovalci naravnost velikansko. Po shodu so zborovalci darovali za dr. Krekov spomenik in goriške begunce 600 K, pozneje v privatni družbi pri g. županu Hafnerju za Podporno društvo slovenskih dijakov koroških 220 K.

„On je panslavist.“

(Konec.)

3. razlog g. Wiegeleta, da je Habermut panslavist: Na nemškem taboru v Sinčivasi meseca aprila l. 1914 so Habermuta žandarji odstranili in zapisali njegovo ime! — Torej je bil — panslavist. Pa kaj je bil ta tabor? Vršil se je v znamenju vsenemštva na pristno slovenskih tleh. Da ni zavrela Slovencev kri, je pripisati edinole krotkosti in pohlevnosti slovenske duše. Kaj bi se bilo zgodilo, ako bi Slovenci recimo v Šent Vidu ob Glini priredili podoben tabor? V Sinčivasi so pa Slovence še topli. Zdaj pa pride mlad slovenski dijak z vsenčilišča, poln vzorov in navdušenja za svoj rod ter vidi, kako prihrumijo od Celovca do Dravograda, od Krapfelda do Borovelj Nemci in nemškutarji v Sinčoves

ter tam govorijo v imenu onega naroda, od katerega so odpadli! Ko bi bil Habermut vzkipek in razgrajal, bi ga nemški ritmojster Häusler, poveljnik orožnikov, gotovo ne bil štivil, ko so ga hoteli odstraniti, ter ga je pustil v dvorani.

Toda kaj edino vidi Wiegele na tem shodu! Pomislite: vsenemški shod na popolnoma slovenskih tleh, hujskajoči nemški govori, nemški vladni komisar iz Velikovca, nemški policijski komisar Junovič iz Celovca, natepeni Slovenci, vsi nemškutarji župani, nemško-narodni učitelji iz vse okolice, c. kr. uradniki... vse to mu izgine izpred oči: g. Wiegele vidi pri vsem vsenemškem slavju edinole panslavizem, ki je sedel tam v koticu v obliki skromnega, kratkovidnega mladencič Avgusta Habermuta. Smrtna senca je legla na dušo g. Wiegeleta in ta pošastna prikazen se mu je vtisnila tako globoko v spomin, da se še po dveh letih ne more otresti tega fantoma in ga navede kot 3. dokaz za panslavizem Habermuta.

Izjaviti moramo, da če denemo vse tri „dokaze“ v retorto naše logike in vse zacoprano in pomešamo, pa z najboljšo voljo ne moremo dobiti sence panslavizma.

Toda nekaj smo pa le profitirali iz Vašega članka, g. Wiegele. Naša logika ne gre skupaj z Vašo, mi se nikakor ne moremo sporazumeti: zato bi Vas radi rešili enkrat za vselej takih problemov, kot je bil Habermut za Vas. Glejte, povejmo si čisto po domače:

Jugoslovanska deklaracija z dne 30. majnika 1917 nam kaže najboljšo rešitev vseh takih prepornih točk. Aleksander Veliki je presekala z mečem gordijski voz; pri nas ni treba meča, to bo poskrbela deklaracija. Vi greste lahko, kamor hočete, mi pa ostanemo na svojih svobodnih koroških domovih v habsburški Jugoslaviji.

Obljubimo Vam pa, da Vam iz srca odpuščamo, da, obljubimo Vam celo, da Vas bomo popolnoma pozabili! Spregledali so socialni demokrati, vse nemške stranke, vlada in sam cesar, da bo se treba sporazumeti z Jugoslovani, katerim se je godila strašna krivica. Glede Vas pa nimamo nobenega upanja. Ločimo se torej in konec bo komedije!

Za deklaracijo.

Slovesna izročitev izjav slovenskega ženstva za deklaracijo predsedniku Jugoslovanskega kluba se vrši, kakor smo poročali, v nedeljo 24. t. m. in sicer ob 11. dopoldne v veliki dvorani hotela Union. Svečanosti bodo prisostvovali narodni voditelji. Ljubljansko slovensko ženstvo pripravlja za to priliko sijajno narodno manifestacijo in računati je predvsem na mnogobrojno udeležbo požrtvovalnih nabiralk podpisov.

Za deklaracijo.

Že v zadnji številki smo vsled pomankanja prostora le na kratko poročali, da je obč. odbor v Globasnici soglasno sklenil soglasno izjavo za deklaracijo, ki se glasi:

I. Z veseljem in navdušenjem se odločno pridružujemo deklaraciji naših državnih poslancev v Jugoslovanskem klubu na Dunaju z dne 30. maja 1917, ki zahteva, da se združijo vsi Jugoslovani, ki bivajo v avstro-ogrski monarhiji, v samostojno jugoslovansko državo pod vladno presvitlega in prebлага cesarja Karla I. in sploh preslavne habsburške vladarske hiše.

II. Državnim poslancem v Jugoslovanskem klubu na Dunaju izrekamo svoje popolno zaupanje in iskreno zahvalo za trud in odločni nastop za pravice koroških Slovencev.

III. Hvaležno pozdravljamo delovanje in prizadevanje Nj. Veličanstva našega presvitlega cesarja Karla I. in sv. očeta papeža Benedikta XV., da se naj prejkomogoče sklene za nas časten in trajen mir. (16 podpisov.)

Iz Globasnice na Koroškem se nam poroča: Podpisovanje za deklaracijo sijajno napreduje; vsak otrok vé, zakaj gre in podpisuje rastejo kakor gobe po dežju. Ljudje pravijo: Dosti dolgo smo bili sužnji, hočemo biti vsaj že enkrat tudi neodvisni gospodarji na lastnih tleh, v naših domovih; zadosti so že trpeli naši junaki v vojski, zadosti so prelili srčne krvi, a prelili je niso morda za Nemce, prelili so jo za nas, za svoje otroke, za osvobojenje svoje slovenske domovine.

Brez vsakega vpliva je prišla naenkrat zavednost v ljudstvo; mlačneži postajajo duhoviti in veliko nevernih Tomažev se je kar čez noč spreobrnilo. Z gnusom se obračajo od svojih nekdanjih „prijateljev“, videvši, kako nesramno so jih le-ti vodili za nos in za norce imeli, kako neusmiljeno so jih izkoriščali. Le eden je še, ki se z vsemi štirimi protivi oprostivji Slovencev, seveda tistih, od katerih je vedno živel, se bogatil in se mastil. Ta možakar se s ponosom imenuje „Die Hauptstütze des Deutschtums in Globasnitz“.

Pa čuj, oj svet! V Globasnici je en sam privandran Nemeč in še ta nima domovinske pravice. Prvoomenjeni je menda najel dve nezavedni ženski in jih poslal na agitacijo zoper prostost Slovencev. Ves svet je danes jasen v tem, da prej ni konca vojne, dokler ne dobijo vsi narodi, tudi najmanjši, svoje popolne pravice. Vsi so krvaveli in trpeli, vsi zaslužijo tudi svoje plačilo.

Torej ta mož spada med one ljudi, ki ščujejo vedno na podaljšanje vojne. Torej še ne konca, še več krvi — še večje stradanje! Mi hočemo pa, da nam bodi mir v naši skupni domovini pod habsburško krono — sreča, mir in kruh! Pri nas je z malimi izjemami vse moštvo do 50 let in še čez v vojski; pogledjmo pa v mesta, tam je vse polno nemških postopačev, ki še niso imeli oblečene uniforme. In za tako pravico se poteguje ta človek!

Slovenec ali Slovenka, ki podpiše nemško izjavo proti jugoslovanski deklaraciji, je torej zoper mir, zoper svojo lastno svobodo in zoper svobodo svoje domovine, je pa tudi zoper Najvišjega v državi, zoper voljo vladarja, ki je v svojem zadnjem manifestu pred kratkim izjavil, da nima gorečnejše želje, kot dati svojim narodom tako zaželjeni mir in pravico!

Moški in ženske župnije Možica so podpisali sledečo izjavo:

Do grla siti vsega zapostavljanja, vseh krivic in vsega sistematičnega zatiranja, ki smo mu izpostavljeni narodno čuteči Slovenci na Koroškem v šolah in uradih, v političnem, gospodarskem in celo v zasebnem življenju, vzradoščeni pozdravljamo jugoslovansko deklaracijo z dne 30. majnika 1917 kot zarjo boljše bodočnosti, miru in pravice.

Odločno zavračamo hinavsko lažnivo trditev, da je slovensko koroško ljudstvo zadovoljno s sedanjimi razmerami v deželi, še bolj odločno pa protestiramo proti nesramnemu sumničanju, da smo grobokopi Avstrije. Za Avstrijo in njenega presvitlega vladarja je tekla in še teče v potokih kri naših mož in mladeničev, za Avstrijo in cesarja voljno trpimo vse solze in skrbi, vse žrtve in težave grozne vojske: velika, močna in srečna Avstrija, to je želja naših src.

Le sužnji na svoji zemlji nočemo več biti, otroke proste hočemo roditi! Ne maramo, da bi naši hrbti, naši grobovi bili podlaga kakršnemu koli mostu do Adrije! Dajte nam prostost in pravico, in čutimo se dosti močne, dosti zvesti smo, da sami varujemo biser Avstrije, naš slovenski jug!

Zato se odločno in z veseljem pridružujemo me žene in dekleta, mi možje in fantje, kar nas spada pod možiški zvon, mogočnemu klicu, ki se razlega po naši domovini:

Živela samostojna jugoslovanska država, ki naj zedin v svobodi in pravem miru ves narod pod slavim habsburškim žezlom! Živel naš ljubljenski cesar Karel I.! Slava mu in zvestoba in vsa iskrena ljubav naših src! Slava namestniku kralja miru, sv. očetu, papežu Benediktu XV.!

Iskrena hvala in popolno zaupanje Jugoslovanskemu klubu, ki tako neustrašeno zastopa naše pravice! Sledi 510 podpisov, moških 248, ženskih 262.

Podpisani možje, žene, mladeniči in dekleta iz kraja Zablate-Zagorje, spadajoč pod občino Medgorje se iz vsega srca pridružujemo mirovni želji papeža Benedikta XV. in našega cesarja Karla I.

Želimo poleg miru med državami tudi spravo med narodi, da poneha narodni boj in da pride tudi naš narod do svojih pravic. Pozdravljamo polni navdušenja jugoslovansko misel in nje stremljenje, po katerem upamo doseči združenje vseh jugoslovanskih dežel habsburške monarhije v svobodno jugoslovansko državo pod habsburškim žezlom. Živela Jugoslavija! Živel naš cesar Karol I.!

(Sledi 79 podpisov.)

Me žene in mladenke župnije Sele imamo mnogo svojih mož in sinov, bratov in očetov v vojski, doma pa sloni na naših ramah vse delo in visoka plačila. Zato mislimo, da imamo tudi pravico govoriti in tako kakor mnogi tisoči drugih tudi me izjavljamo sledeče:

1. Site vojske, a lačne kruha težko pričakujemo miru. Zato spoštljivo pozdravljamo sv. očeta papeža Benedikta XV., ki se z očetovsko ljubeznijo trudijo, da bi se čimprej končalo to grozno prelivanje krvi in bi po celem svetu spet zavladal zlati čas trajnega miru. Prosimo Boga, naj to človekoljubno delo papeževo blagoslovi in mu podeli uspeha. Enako pozdravljamo tudi miroljubnost našega cesarja Karla I.

2. Navdušeno se pridružujemo našim poslanem, ki so 30. maja lanskega leta v državnem zboru podali zahtevo, naj se na jugu monarhije

ustanovi samostojna jugoslovanska država, čez katero naj vlada avstrijska cesarska hiša. Bog nas je ustvaril kot Slované, Bog nam je določil to zemljo za našo domovino, zato zahtevamo tudi od vlade svoje pravice. Ves svet naj ve, da smo Selanec — navdušene Jugoslovanke!

Podpisanih je 305 žen in deklet, 95% vseh.

Bače. „Tudi me podpisane žene in dekleta iz vasi Bače ob Baškem jezeru pri Beljaku, občina Bekštanj, se z drugimi Slovenkami navdušeno pridružujemo majniški deklaraciji za Jugoslavijo.“ Sledi 67 podpisov.

Slovenski možje, žene in dekleta občine Slov. Plajberk na Koroškem se iz vsega srca pridružujemo mirovni želji papeža Benedikta XV. in našega cesarja Karla I. Želimo ne le, da se sklene sporazumen mir med državami, ampak tudi mir med narodi, da preneha narodni prepri v Avstriji in da pridejo vsi — tudi naš narod do svojih pravic, svobode in samoodločevanja. Prelita kri naših vojakov in vse vojno trpljenje na fronti in v domovini ne sme biti zastoj. Zato zahtevamo združenje vseh Jugoslovancev habsburške monarhije v svobodni jugoslovanski državi pod našim ljubljenskim cesarjem Karlom I. in njegovimi nasledniki. Podpisalo je 6 občinskih odbornikov, 87 moških, 188 žensk, skupaj torej 280 podpisov.

Dnevne vesti.

Veseli dogodki v cesarski hiši. Dne 10. t. m. dopoldne je v Badnu cesarica povila princa. Mati in novorojeni princ sta zdrava. Ob dveh popoldne je 101 strel naznanil Dunajčanom rojstvo cesarskega princa. Popoldne so bile po celi monarhiji po garnizijskih mestih za vojaštvo zahvalne pesmi. V Celovcu je 11. t. m. ob pol sedmih zvečer opravil slovesni Te Deum v stolni cerkvi prevz. knez in škof dr. Heftner. Vse civilne in vojaške oblasti so bile zastopane. Princu bosta botra bavarski kralj in kraljica, krstil pa bo dunajski kardinal Piffl. Vsled veselega dogodka v cesarski hiši bo cesar izdal novo amnestijo in je pravosodni minister že pozvan, da stavi cesarju primerne predloge.

Cerkvene vesti. Na župnijo Naborjet je bil prezentiran in je nanjo zopet resigniral vlč. g. župnik Franc Holec iz Grebinja. Grebinjčanje bodo veseli, da svojega dobrega gospoda ne bodo izgubili. — Namesto vlč. g. dr. Rajnerja, ki je bil vpoklican v vojaško službo, je bil za dvornega kaplana imenovan vlč. g. Andrej Rohrer, kaplan v Špitalu.

Imenovanje. Vadniški učitelj g. Anton Kovarič v Celovcu je bil imenovan za glavnega učitelja na c. kr. učiteljski v Celovcu.

Imenovanje. Minister za uk in bogočastje je imenoval vlč. g. dr. Jurija Jägerja, suplenta na celovski gimnaziji, za pravega učitelja na tem zavodu.

Iz dveh krajev smo prejeli poročilo, da orožniki hodijo po hišah spraševati, zakaj da so nabiralke podpisov pravzaprav pobirale podpise. Ker si ne moremo misliti, da bi od vseh ljudi na celem jugu države edinole deželna vlada koroška in njeni žandarji ne vedeli, da se povsod nabirajo podpisi za majniško deklaracijo, čeravno so bili z Dunaja temeljito poučeni, prosimo, da se nam vsako tako nagajanje in plašenje ljudstva z vsemi podrobnostmi naznani.

Svarilo. V objavo smo prejeli sledeče: Kljub več pojasnilom (naše uredništvo do danes še nobenega ni prejelo op. ured.) se še vedno govori, da je hladilnica koroške vnovčevalnice za živino ponesrečeno podjetje, da je ta z velikimi sredstvi ustanovljena naprava ponesrečena, da so se vsled napak pri tej napravi velike množine mesa pokvarile in vrgle v Gline ali zakopale. Take napačne govorice pa bistveno otežkočujejo že itak velike težave pri nakupovanju klavne živine, ker se posestniki živine sklicujoči se na bojda negospodarske poslovanje družbe branijo živali prodati ali oddati. Na hude posledice vsled povečevanja teh težkoč tako za odjemalce kakor za lastnike živine razširjevalci takih napačnih vesti morda nič ne mislijo. Zadnji čas se je posrečilo, dobiti posamezne razširjevalce takih vesti in bo proti njim državno pravdnštvo zavoljo prestopka po § 308 kaz. zak. preiskovalo.

Mesne karte so pri deželni vladi ob navzočnosti zastopnikov deželnega kulturnega sveta, vojnožitnoprometnega zavoda in koroške vnovčevalnice za živino sklenili vpeljati za Celovec in Beljak. Odredba izide v najkrajšem času.

Postne pridige. Kot vsako leto bodo tudi letos slovenske postne pridige pri Sv. Duhu v Celovcu. Pridige bodo od srede (20. marca) do cvetne nedelje vsak večer ob 8. uri. Vabimo na obilno udeležbo.

Gozdarske in lovske skušnje. Prošnje, da se kdo pripusti k državnim skušnjam za gozdarje, za gozdarsko-varstveno in tehnično pomožno osebje ter za lovsko varstveno osebje, se morajo za leto 1918 najkasneje do 31. marca t. l. vložiti pri deželni oblasti, ki je za kandidata po njegovem bivališču pristojna.

Koroško učitelstvo. Pri razdeljevanju zadnje draginjske doklade se je dognalo, da deluje na Koroškem vkup 1094 aktivnih učnih moči. Pomožnih učiteljev je 200, vpokojenih 136, učiteljskih vdov 159, sirot 14, učiteljic za ročna dela 64. Samskih učnih moči je 542. Zadnje draginjske doklade se je razdelilo 1.186.683 K. — Žal da statistika ne pove, koliko je slovenskih učnih moči, oziroma koliko se jih je izneverilo svoji narodnosti.

Glasbena novost. Pravkar je izšlo „Sedem napevov k blagoslovu“, vglasbil Rudolf Ceh. — Dobe se v Katoliški bukvarni v Ljubljani.

Velike pasijonske igre. V Prechtlovem reform-kino v Celovcu se začenejo predstave tega velikanskega filma ter opozorimo na oglas v današnjem listu. Predstava tega filma napravlja na gledalca vtis resnične umetnosti. Podoba, katere predstavljane traja skoro dve uri, je najlepše, kar se je dozdaj nudilo na polju umetniške kinematografije. Vseskozi kolorirane, vidimo mimo nas romati celo vrsto krasnih podob. Kar se je tu ustvarilo v živi podobi, je podobno mojstrskim delom slavnih slikarjev, in bolj živo in pretresljivo kakor v tej filmovi podobi je žalostno, v srce segajoče življenje božjega Sina bilo pač težko kdaj še predočeno.

Poljedelski svetovalci. Po ukazu poljedelskega ministrstva so bili pri vseh političnih okrajnih oblastih imenovani za poljedelske zadeve svetovalci, da se z okrajnimi glavarji in vseh zadevah poljedelskega pridelovanja posvetujejo. Tudi za deželno vlado v Celovcu je bil imenovan tak poljedelski svet, katerega člani so predsednik koroškega deželnega kulturnega sveta Alojz Hönlinger, dež. poslanci dr. Artur Lemisch, Nace Breitegger, Franc pl. Knappitsch, cesarski svetniki Franc Kirschner, Vinko Schumy in Lovro Washietl. Naš ni nobeden izmed imenovanih. Kolikor je nam znano, so dosedaj ravno imenovani gospodje v vseh gospodarskih vprašanjih že itak govorili in odločali.

C. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani nam sporoča, da se bo izdaja 4. številke „Kmetovalca“ zaradi pomanjkanja časniškega papirja za negotov čas zakasnila. Družbi je papir sicer zagotovljen in odposlan, a pošiljatev zaradi neugodnih transportnih razmer še ni dospela. Naročniki naj blagovolijo nekoliko potrpeti.

Kulturen škandal. Kako vlada skrbi za slovensko šolstvo, naj spričuje tole dejstvo, nad katerim se zgraža vsa slovenska javnost, da se na primer v Ljubljani o tem splošno govori že po gostilnah: Cela višja gimnazija je brez slovenskih čitank. Pred leti se je predlagala kot nadomestilo za staroslovensko čitanko, ki je pošla, hrvatska staroslovenska čitanka, samo da bi bilo le nekaj. Po treh letih je prišel negativen odgovor. Grafenauerjeve čitanke ležijo v cenzuri. Zakaj leže tam tako dolgo, o tem bi mogel dati točno pojasnilo dvorni svetnik Kaltenegger in njegovi pomagači. Nov slovenski učni načrt leži na Dunaju že več let, a poklicani krogi, kranjski deželni šolski svet je s tem zadovoljen. „Resnicoljubni“ ljudje molče. Slovenski pouk na gimnazijah je v zadnjih izdihljajih. In to se godi nekaznovano pred vso slovensko javnostjo in ga ni, ki bi napravil temu konec. Jugoslovanski klub je gledé čitank storil potrebne korake, toda kako naj doseže uspeh, ko pa predvsem kompetentna korporacija, slavni deželni šolski svet kranjski, molči.

Guštanj. V našem trgu in tudi v okolici so ljudje razburjeni, ker lastnik Javornikovega posestva, Osiander, na svojih najlepših njivah vsako leto, odkar je vojska, pase mlado živino in mlade konje, mlečne krave pa prodaja. Žito, namesto da bi ga oddal kakor drugi kmetje, pa še sam dobi krmo od deželne nemške „Futtermittelstelle“, da je zredil letos 340 kg težko svinjo. Zato se ni čuditi, da je ob priliki kolin povabil na „furovž“ nemške uradnike iz tovarne Ravne (Streiteben), da so celo noč pili in se mastili z vsemi vrstami najboljših jedil, medtem ko revni ljudje in nekateri delavci ne vedo zjutraj, kaj bodo opoldne jedli in otroci ne dobijo več dni nobenega požirka mleka. Osiander zato redi konje in mlado živino, ker mu več nese, kakor če bi revnim ljudem mleko po 34 vinarjev prodajal. — Včasih se je iz grajščine Javornik mleko dajalo za ves Guštanj in vse delavce, a Osiandru je bolj za „kšeft“, kakor pa za ljudi v Guštanju, o katerih misli Osiander, da so tudi „denč“, kakor on in njegova familija.

Iz razrušene Gorice se nam poroča: Najprej so tukaj popravili nemško gimnazijo, ki že čaka svojih učencev. Sedaj popravljajo tudi druge šol-

ske zavode, ljubljanska 2. državna gimnazija bo pa že dva meseca prazna, toda deželni šolski svet kranjski na desinfekcijo, popravo in ureditev menda nič ne misli, ker je še vse po starem. Sapienti sat!

Slovenska častnika. Imenovana sta poročnikom g. Fr. Sušnik in g. Lenart Trabesinger, oba spodnjekoroška rojaka. Mlada častnika sta odlikovana s srebrno hrabrostno svetinjo in s Karlovim četnim križcem.

Št. Lipš pri Dobrlivasi. (Zlata poroka) se bo vršila letos v vzgledni rodbini — pa ne v postu — marveč 3. rožnika t. l. Na Plaznici na trdnjavi slovenski kraljujejo mogočni kmetje, pravi korenjaki, kateri imajo za svojega soseda blagega očeta Urha z njegovo zaročnico Marjeto; ta srečna dvojica bo obhajala 50letnico zakonske zveze na planini Plaznici. Jubilej 50 let je res posebna milost božja — v trdem kraju se boriti za življenje, ne zmore kak razvajenec, marveč človek krepke dlani, močnih prs in trdne volje. Ta srečna dvojica je še zdaj krepkega zdravja, hišni oče še sam vodi težavno gospodarstvo in skrbna mati, še vedno čila in brhka kot poskočna srna, deli trpljenje in veselje svojega tovariša. Dva sina te dvojice sta na bojišču, izvršujoča vzvišeno dolžnost za ljubo Avstrijo in miločutečega cesarja. Že zdaj tekmujejo za to slavnost prijatelji te vzorne slovenske rodbine vsi sorodniki, ljubi sosede in vsi župljani.

Raduj se blaga Urhova dvojica,
po trdih bojih pride ti plačilo.
Poroka zlata bo resnica —
v starosti častni božje razvedrilo.

Št. Lipš pri Dobrlivasi. (Darilo.) V pretečenem letu, ko je suša pritiskala več časa, so ljudje z veseljem pozdravljali padajoče deževne kapljice, da bi mokrote potrebna zemlja se poživila: Rosečim deževnim kapljicam enako je slavna Hranilnica in posojilnica v Sinčivasi z nepričakovanim darilom 50 K prijetno ogrela in poživila osiromašene šolarje, kateri so v veliki bedi dobili za potrebno obujalo lepo podporo. Mali srčki so se razveselili, da se jih v njihovi bedi usmili slovensko hranilno društvo. Zatorej sprejmi slavna dobrotljiva Posojilnica v Sinčivasi za plemeniti dar iz hvaležnih src obdarovanih šolarjev globoko čutečo ginljivo zahvalo.

Dvor. Posebno žalosten je bil zadnji teden meseca svečana za našo župnijo. Umrli je 25. 2. bivši posestnik Kamnikove kmetije v Jezercih, Lovrenc Startinjak, star 84 let. — 26. 2. je padel kot junak na laškem bojišču 20letni mladenič Janez Strekl iz Dvora. — Zadnji dan meseca svečana je umrl Peter Rac pd. Kues v Brinjičah v 56. letu svoje starosti. Kako priljubljen je bil rajni Kues, kazal je njegov pogreb. Akoravno je bilo jako slabo vreme, je bila velikanska udeležba pri pogrebu. Zapušča vdovo in dva majhna otroka. — Naj jim sveti večna luč!

Dvor. Namesto venca na grob Petra Rac pd. Kuesa v Brinjičah, ki je umrl pretekli teden, je njegova sorodnica Ana Petric iz Hodiš darovala 10 K za oslepele vojake.

Globasnica. (Veličasten pogreb) je bil pri nas v četrtek 28. svečana. Pokopali smo bivšega Gradišnikovega očeta v Slovenjah, Gašperja Ilgovca, zelo skrben in delaven oče so umrli v starosti 73 let. Z žalostjo smo spremljali starega očeta na zadnji poti. Po končanem pogrebu so govorili v slovo rajnemu očetu č. gospod župnik in po končanem govoru je zapel cerkveni pevski zbor žalostinko „Blagor mi!“ N. v m. p.!

Št. Vid pod Juno. (Zborovanje), katero smo imeli dne 3. marca pri Voglu v Št. Primožu, je bilo zelo lepo. Prostori so bili popolnoma zasedeni od kmetovalcev, kar jih je doma, in od kmetic, ki so namestovale svoje mrtve in žive može. Z zanimanjem smo sledili lepemu govoru č. g. župnika iz Škocijana o gospodarstvu... in poučljivim izvajanjem cenj. g. nadučitelja Kovačiča o sadjereji. Obema govornikoma prisrčna zahvala!

Dobrlavas. („Nimam mesa za občino Rikarjivas, ker meni imenovana občina nič ne daje živine“), tako je zavrnil g. mesar pd. Pular v Dobrlivasi ženo Rupic, ki je dne 9. t. m. prišla za se in dve drugi stranki po dve kili mesa iz dve ure oddaljenega Šent Vida. Vprašamo, kdo daje mesarjem živino ali občine ali „V.-V.“, ki je že naredila milijone dobička. Kaj bi bilo, če bi se kmetje tako odrezali, ko se jim jemlje živina? Pripomnimo, da v občini Dobrlavas pobira živino g. Domnik iz Železne Kaple, v občini Rikarjivas pa Leitgeb iz Grabštanja. Srečne občine, ki imate mesarje, nam pa za denarje — tečejo sline!

Reberca. Dan za dnevom črta smrtni angel imena naših fantov iz knjige življenja. Tudi tukaj na Reberci smo kar na enkrat izgubili dva blaga mladeniča. Jožef Tomič pd. Baštnov je padel, zadet naravnost v srce, 18. decembra 1917 na Monte Asolone. Bil je potrjen že spomladi pred

vojno in je sledil cesarjevemu klicu takoj osem dni po splošni mobilizaciji. Skozi cela tri leta in pet mesecev je bil izpostavljen sovraženemu ognju; zdrav, čvrst in pogumen je izpolnjeval z veseljem dolžnost do domovine. Ko je bil zadnjič na dopustu, je rekel, kako bo pomagal očetu, ko pride domov. Pa vsemogočni Bog je hotel drugače. Drugi je Ernest Schober pd. Kovačev. Služil je tri leta in si je s svojo hrabrostjo priboril srebrno svetinjo prvega reda. Bil je priljubljen fant in cerkven pevec. Vsi smo se veselili njegovega dopusta, ker vedeli smo, da bo zvenela skozi vas zopet njegova lahna, najbolj priljubljena pesem „Domovina mili kraj!“ Prestal je vse grozote te vojske ter bil dvakrat ranjen. Zdaj je čakal zopet v Ljubnu, da odrine na bojišče; pa Bog je hotel drugače: Na pustno soboto se je odpeljal od dopusta in na pustni pondeljek so dobili brzovjav, da je umrl. Menda je padel tam na dvorišču in se udaril na čelo tako, da je kmalu umrl. Nenadomestna bi bila izguba, ako bi ne bilo tolažbe v sv. veri: Dobro sta se vojskovala, svoj tek sta dokončala in zdaj nas čakata tam gori, kjer ni več borbe ne solza, ne tuge in ne vojske.

Gorje ob Zili. (Razno.) Pred par dnevi je bilo tukajšnji učiteljevi soprogi, katere mož je na fronti, ukradenega iz glist (gliste pravimo pri nas sušilnici za meso) svinjskega mesa, štiri plečeta (šunke) in vsi boljši kosi. Tat, o katerem ni sledu, je pustil samo par reberc. — Včeraj, 11. t. m., je prišel priljubljeni triletni sinček tukajšnje gostilničarke Ivane Hebein preblizu goplja. Kolo ga je zgrabilo za nogo in mu iztrgalo od noge precej mesa. Odpeljali so ga v bolnišnico v Beljak. Matere, pazite na svoje ljubljence! — Pri nas imamo pobožnost Božje glave. Ljudstvo prav pridno prihaja v cerkev.

Marija na Zili. Čast Bogu, tudi pri nas rodijo krivica in sila ter laž že sad, seve drugačnega, kakor so gotovi ljudje pričakovali. Ljudem se odpirajo oči, da spoznavajo, kako se dela proti nam Slovincem z najgršo silo, kako hočejo nasprotniki s svojo široko „nemško“ kulturo vsakega kar pobiti, ki jim ni pokoren kakor pes. Ravno to kaže najbolj, da je res že skrajni čas, da dobimo tudi mi Slovenci, ki smo tudi ustvarjeni od Boga in po božji podobi, svoje pravice, svojo lastno državnost pod slavnim habsburškim orlom, da ne bo smel vsak domišljav kričač hoditi po nas in naših pravicah, kakor bi hotel. „Štajerca“, katerega grde laži, posebno o jugoslovanski deklaraciji, so ljudje že dovolj spoznali in se jim v dušo guusijo, mečejo tudi taki, ki so ga imeli leta naročenega, iz hiš. Prav tako. Ali „Štajerca“ iz hiše, ali križ, obadva nimata v hiši, v pošteni krščanski hiši, prostora. Mnoge žene so nevoljne, ker niso dobile deklaracije v podpis, a bi se rade podpisale, ker vidijo, kje da je pravica. Zdi se, da so tudi pri nas začeli božji mlini mleti. Slovensko dekle.

Brno, 5. sušca 1918. Z radostjo čitam „Mir“ in zrem v njem izjave slovenskega naroda na Koroškem. Kakor je dolžnost vsakega Čeha, podpirati češki list, tako sveta Vaša dolžnost je, dragi slovenski bratje, podpirati ta tednik, njemu želim, da naj bi se kmalu razširil po vsej slovenski Koroški, da ne bi bilo več hiše, v kateri ne bi se čital „Mir“. Kakor ima biti v vsakem krščanskem domu križ, tako mora tudi biti v vsakem slovenskem koroškem domu „Mir“. Narod naš ljubimo! Najlepši vzor nam je Odrašenik, ki je vse ljudi ljubil, ki je za vse ljudi umrl na križu, ki je vsakemu odpustil — in glej! On joka nad Jeruzalemom, nad baharijo ter ponosom Židov, On ljubi svoj narod! — „Učite se od mene.“ je rekel svojim učencem, torej i nam. Ljubimo vse ljudi, vse narode, nočemo se poviševati eden nad drugim; pa svoj narod posebno ljubimo, svoj jezik, ta jezik, v katerem so nam naše mamice pele uspavanke!

Jezik domač bodi nam svet!

Dedščino očev ohrani nam, o Gospod!

Bratski poljub pošilja češki čitalec „Mira“ iz Moravske.

Naše žrtve.

Melviče. V tukajšnji župniji objokujemo te le vojne žrtve: Iz Melvič: Avguštin in Miha Cvika, pd. Cvikova. Iz Dol: Tomaža Janka, pd. Kajšlčevega. Iz Napol: Jožefa Flašbergerja, pd. Krajnarjevega. Iz Loč: Filipa Čmeliča, pd. Devca; Karola Cvika, učiteljsnika pd. Jakobovega. Iz Rut: Lukeža Josta, pd. Kovačevega. Dal Bog, da vzklije iz prelite krvi naših slovenskih junakov naša Jugoslavija pod habsburškim žezlom!

Šmarjeta pri Telenbergu. Zopet eden naših najboljših smo vzdihnili, ko je pretekli teden došla iz Rusije tužna vest, da je umrl tam naš dobri župljan Jožef Hrastnik pd. Mihev v Hre-

novčah. Bil je meseca septembra 1915 ujet in umrl že 13. oktobra istega leta. Zvedeli smo pa še le sedaj. Bil je eden najzvestejših obiskovalcev božje službe in veren slovenski mož. Bil je v 41. letu. Zapušča žalujočo ženo in lepo svojo domačijo, katero je kot priden kmet prav skrbno obdeloval. Ah, ta vojska! Pobira najboljše. Sveti mu večna luč!

Št. Vid pod Jesno. Zelo nas je razveselilo poročilo v „Miru“, da se bo v „Dijaškem domu“ od 1. aprila t. l. vsak dan skozi več mesecev brala sv. maša za vse padle junake, katerih imene se bodo objavila v „Miru“. Toda skoraj nam zastane roka pri misli, da bomo z navajanjem imen zopet odprli potoke bridkih solz starišev, vdov, bratcev in sester ter sorodnikov padlih vojakov, kajti v naši župniji, ki je štela pred vojsko 1075 duš je od 180 poklicanih 26 mrtvih, 9 invalidov, 11 pa se jih pogreša. Mrtvi so: Jožef Blaž, Jurij in Franc Starc, (Mohorova hiša v Mokrijah), Gregorič Jožef pd. Viltežnik, Škof Filip pd. Furvan, Janez in Jernej Volavčnik (Hohel), Gregorič Blaž (Ukman), Šumer Henrik (Vrank), Ožbolt Kuster (Avguštin), Tom. Tomaž (Lekš), Franc Pupic (Zmahar), Primož Volovčnik (Doboj), Primož in Janez Jäger (Brienč.) Pušnik Lorenc (Pušnik), Janez Omač (Melhar), Marko Bajcar (Bajcar), Starmuš Jakob (Volavčnik), Jožef Ujc (Blantar), Vid Mohor (Mohor.) Jurij Krajnc (Hohel), Hohel Rok (Picej), Hus Filip (Kolar), Lukež Zamolej (Zamolej). — Pogrešajo se: Šturm Flor. (Šturm), Marold Pav. pd. Čičko., Kuster Jož. pd. Žingerle, Najbrž Anton (Pekec), Mičej Janez (Mežnarjev), Bute Valentin in Filip (Horiž.), Valentin Hus (Kolar), Polcer Jož. (Lazar), Jernej Karol (Blaž), Hohel Alojz (Picej). — Invalidi: Asel Jakob (Osel), Starc Ignac (Starc), Hohel Jakob (Kozel), Pekec Jož. (Zlosar), Starc Ignac (Starc), Jarič Primož (Jarič.), Supan Janez (župnišče) Starc Val. (Mohor.), Cepic Andrej (Hojnik).

Koroški gospodar. Naše ovčarstvo.

Nobena domača žival ni tako razširjena med Jugoslovani kot ravno ovca. Redijo vendar Jugoslovani več kot polovico ovc cele Avstrije. V rokah imam številke iz leta 1910. Tedaj je bilo v vsej Avstriji 2.428.101 ovc, od teh na Kranjskem, Goriškem, Primorju in Dalmaciji 1.250.879 ovc, torej že čez polovico vseh v Avstriji. Da je pa ovčarstvo tudi med Korošci in Štajerci močno razširjeno, ve vsak. Rečemo lahko: Jugoslovani redimo do 1½ milijona ovc, medtem ko jih redijo vsi ostali avstrijski narodi le okroglo en milijon. Pomen ovčarstva za Jugoslovane je torej očividni; posebno še v sodobnem času, ko toliko volne in mesa primanjkuje. Saj je ovca tista žival, ki je glede hrane najbolj skromna in je zadovoljna s tem, česar druge živali ne marajo več. Seveda, umno ovčarstvo nasloniti samo na take ostanke, bi ne kazalo.

Dandanes se ljudje čudijo, da ni obleke dobiti. Predvarijo naj malo. Če računajo 2 kg volne letno na vsako ovco, kar sicer ne odgovarja dejanskim razmeram, ki dokazujejo veliko manj volne — povprečno le 0,8 do 1 kg — bi šele prišlo na osebo nekaj nad 16 dkg volne. Da pa vojaki s to množino niso zadovoljni, je jasno. Če se vojakom da volnena obleka, pa ne ostane za druge čisto nič. Zato tudi odredba o oddaji vse volne! Vpoštevati vendar moramo, da se je pred vojsko — leta 1913 — za 125.113.000 K več volne uvozilo kot izvozilo. Iz Ogrskega smo pa tudi za osem milijonov kron več volne dobili kot dali. Dobili smo torej do petnajstkrat toliko volne iz tujine kot smo je imeli sami. Med vojsko je ta množina vsa odpadla. Ni pa pričakovati, da jo bomo po vojski takoj zopet dobili. Treba je le odgovoriti na vprašanje, s čim bomo plačali! Papirnatega denarja tujina ne vzame, zlata pa imamo le okrog 250 milijonov kron. Vsi pa vemo, da iz tujine rabimo še silno veliko drugih reči in vse bo treba plačati ali v zlatu ali blagu. Že pred vojsko smo se v tujini vedno bolj zadolževali, več smo rabili od nje kot smo ji mogli dati!

Torej si bomo morali v Avstriji pomagati, kakor bomo mogli in znali, tudi v panogah gospodarstva, ki pred vojsko niso nič nesle ali pa premalo, kot je ravno ovčarstvo, lanarstvo, oljarstvo in mnogi drugi. Naravno je, da je vojska ravno te panoge vpostavila zopet na nekdanje mesto in so se začele iz tega vzroka tudi izplačevati. Cene mesa in volne so se nepričakovano dvignile. Glede volne bi bile še neizmerno višje, ko bi ne bilo rekvizicije, in bodo gotovo še dolgo let po vojski izredno visoke. Torej bi bilo v gospodarskem oziru napačno ovce poklati navzlic velikemu pomanjkanju živil.

Je li mogoča povzdiga ovčarstva med koroškimi Slovenci na tak način, da bi se tudi gmotno obnesla? Pri primerni ureditvi ovčarstva na vsak način. Posebno koroški Slovenci imamo kaj pripravno zemljo za to. Široka Dravska dolina, na jugu pa visoke Karavanke. Če sta pa gorjanski in poljanski kmet zastopna, je mogoče uspešno ovčarstvo. Urejeno pa mora biti tako, da oba prideta na svoj račun.

V planinah je dovolj dobre tečne paše za mesece junij, julij, avgust, september. V dolini pa se lahko ovce pasejo že aprila in majnika; mnogokrat, kot letos, že marca. Na jesen pa tudi lahko pasejo ovce po polju do decembra. Torej je povprečno v ravnini za ovce treba računati le štiri mesece suhega krmjenja, ki pride najdražje. V planinah je pa stvar drugačna. Tam pride zimsko krmjenje veliko dražje, ker traja dobrih šest mesecev. Da bi pa planinski kmet na račun ovčarstva zanemarjal govedorejo, bi tudi ne bilo umestno. Pridemo torej do zaključka: celoletno ovčarstvo v lastni oskrbi se ne izplača pri sedanjih razmerah navadno ne kmetom v gorah, ne kmetom na polju v razmerju z ostalo živinorejo. Izplača se pa, če more kmet z ravnine dati žez leto, ko ni dovolj paše na polju, svoje ovce v planino, kmetu v planini se pa izplača le tedaj, če ima na paši toliko ovc iz ravnine, kolikor se jih lahko izpase proti primerni pašnini. Pri sedanjem običaju pa moramo reči, da pašnina ni primerna. Tri krone kmetu in 40 vinarjev pastirju, to ni nobena odškodnina za skrb celih štirih mesecev za ovce pri sedanjih cenah. Kdo bo imel sitnost za teh par kronc. Naj planina prazna ostane, se pa domače ovce bolj napasejo. Pomalem pa še mogoče les zaraste. Za bore tri vinarje na dan pa skrbeti za ovce, pastirja, hlev in pašo je smešno pri sedanjih cenah, ko stane 1 kg sena 23 vinarjev, ko stane le pastirjeva obleka 300 K, ko mora pastir biti tudi preživljen in preskrbljen za stara leta. Pastir, ki pase svojih sto ovc, dobi 40 K od pašnine. Zato se naj trudi celo leto po planinah in kmet plačuje davke in pastirja, pa dobi 300 K od sto ovc. Ima mogoče 200 oralov planine in skrbi za pastirjevo hrano in obleko, pa vse za 300 K. — Pri tem morajo zgubiti gorski kmetje veselje do ovčarstva in s tem navadno tudi do domačije, ki nudi tako skromen obstanek. Širijo pa se lovska posestva grofov. Kjer pa je kak lovski veseljak gospodar, ovca nima več časti in pravice.

Predlagam za letošnje — 1918 — pašno dobo sledečo pašnino od ovce. Kot podlaga se vzame ovčja cena, kot bode merodajna septembra 1918. Od vsake ovce se plača znesek, ki odgovarja ceni 3 kg žive teže. Od te svote pa dobi pastir 1 K. Torej kakor stojijo danes cene: 3 kg žive teže veljajo 7 K. Od teh 7 K naj dobi kmet 6 K in pastir 1 K. To bi odgovarjalo približno stroškom, ki jih imajo gospodarji:

Ovca, 4 leta stara, je vredna okrog 120 K; v štirih letih da približno 6 kg volne 42 K; skupna vrednost 162 K.

Stroški: krmjenje 4 let: v planini 16 mesecev, v dolini 32 mesecev; razmerje: 1 : 2.

Kmet v ravnini ima pa riziko in dražje krmjenje pozimi, zraven še delo s striženjem in gonjo v planino in s planine. Če bode torej dobil okoli 28 K kmet, ki je skrbel za pašo skozi dobrih 16 mesecev, in oni, ki je skrbel za ostalo dobo, 134 kron, bodeta lahko izhajala. Tudi načez dogovorjena pašnina za ovco na leto $6 + 1 = 7$ K je za planinskega kot poljskega kmeta sprejemljiva. V tem slučaju bode pa tudi lahko kmet v planinah nastavljal boljše pastirje, ki bodo bolj skrbeli za ovce, da ne poginejo med skalovjem in jih tudi kdo ne ukrade ali da se ne zgubijo.

Naši vojaki.

[[Stari prijatelj, trda, neupogljiva slovenska grča, tam v okolici Brnce doma, ki se je bojeval od pričetka vojne na vseh galiških bojiščih, prebil več mesecev v ruskem ujetništvu in spet srečno ušel in pohitel takoj spet pod slavno zastavo združenih avstrijskih narodov, piše svojemu prijatelju naslednji dve dopisnici z italijanskega bojišča:

Dragi mi! Nič ne pripisuj mojemu molku! Gre mi tako, da imam za pisanje le malo časa in še manj veselja. Na prostem v snegu že čez tri tedne in povrh v območju granat in neprijetnih min. Koroška fronta je bila za mene pravcati paradiz napram tem krvavim goram. Kdaj bo vendar enkrat mir, to sedaj večkrat mislim. Tukaj sem spadamo le tisti mogotci, ki se upirajo demokratski misli in federalizaciji v Avstriji. Kup razcefranih trupel vseh narodov bi jim bil lahko „corpus delicti“ ali krona njihovim imperialističnim stremljenjem. Kako se pa sicer imaš? Piši kmalu. Tvoj Gabrijel W.

Srčna hvala za Tvoji dve karti, od katerih me je posebno dr. Krekova prav razveselila (šla je iz roke v roko). Zdaj se mi godi sicer dobro, če bi ne bilo treba trpeti lakote. Dolgo ta odmor seveda ne bo trajal, a pred onim peklom se mi res že nekako gabi; pa saj gre za svobodo mojega ljubega naroda in demokratizacijo javnega življenja, za take cilje pa že rad še kaj pretrpim in, če mi je namenjeno, tudi umrjem, da bo le dom otet! Prosim, le pošlji mi kak slov. dnevnik, da bom videl, kako se upirajo na D. gologlavci starega veka modernim idejam, druge slov. liste mi pošiljajo oče, na „Stražo“, kakor veš, sem pa naročen sam. Srčne pozdrave! Tvoj Gabrijel W.

Za dekleta in žene.

Ljubezniv prizor.

Ljubezen bogate, pogumne, močoverne žene, veličastne duše, išče na javni cesti, na križevem potu Jezusa. Ne ozira se na posvetno oblast, ne na srca, ki so Zveličarju sovražna, ne boji se nikogar. Njena duša išče le Božjega trupca, da mu olajša vsaj nekoliko bolečine. Poda mu prt, da obriše v njega svoje sveto obličje, ki je polno krvi in cestnega prahu. Jezus ji podari v prt vtisnjeno svoje sveto obličje, ljubezen za ljubezen, v dragocen spomin.

Žene in dekleta, bodimo tudi me celo naše življenje Jezusu Veronike. Gojimo za oltarje v cerkvi sveže cvetlice. Storimo dobra dela, kolikor nam jih je le mogoče izvršiti, saj leži obširno polje pred nami. Ne ustrašimo se križevga pota v tem življenju, saj Jezus sam nam bo pomagal.

Bodimo tudi usmiljene Veronike svojemu narodu, ki naše popolno sodelovanje v toliki meri potrebuje. Ljubezen do duš nam bo že navdahnila prave misli. — Ana mi je zaupala svojo skrivnost: Jaz bom vsak dan eno uro prej vstala, da tako pridobim čas, pomagati svojemu bližnjemu. — Marijina hčerka je priporočila v Glasnik najsvetejših Src in v Cvetje v pobožno molitev koroške Slovence, da bi presv. Srce Jezusovo od dne do dne bolj ljubili in da bi nam izprosilo presv. Srce, če je njegova sveta volja, boljše bodočnost.

Bilo je prvi petek meseca marca, ko sem klečala z drugimi vnetimi častilci presvetega Srca Jezusovega pred velikim oltarjem pred kipom Zveličarjevim, ki blagoslavlja vernike, z levo roko pa kaže na svoje ljubezni polno Srce. Moj pogled je bil uprt v oko Gospodovo. Iz srca sem molila: „Presveto Srce Jezusovo, daj, da te od dne do dne bolj ljubimo, daj nam boljše bodočnost!“ Ideja, ves slovenski narod naj se v ljubezni daruje presvetemu Srcu, je v teh trenutkih z vso silo prešinila mojo dušo. Jugoslovanski narod mora biti narod presv. Srca Jezusovega! — Mnogo žen in deklet moli pogostokrat na dan: „Presveto Srce Jezusovo, daj, da te od dne do dne bolj ljubimo, daj nam Jugoslavijo!“

Veronike svojega naroda, vse slovenske žene in dekleta, izrecimo se za jugoslovansko državo pod našim cesarjem in podpisimo to, to delo je naša sveta dolžnost! Za plačilo za ta podpis pa dobimo boljše bodočnost, dihalo bomo prosto, na svoji zemlji bomo svoji gospodarji. — Slovenske žene in dekleta, blagor nam in narodu, če v teh resnih časih mobiliziramo vse naše moči Bogu v čast in narodu v korist!

Za kratek čas.

Deček je dobil od svojega strica goldinar. Vprašan, kaj bo napravil z novcem, je rekel: Z njim si kupim denarnico, da ga bom vanjo dejal.

Pisatelj Walter Scott gre nekoč na sprehod. Ko pride do mestnih vrat, mu jih odpre irski deček. Scott vzame iz žepa denarnico, da dá dečku šest penijev za trud. A najmanjši novc, ki ga je imel s seboj, je bil šiling. Vseeno ga da dečku, a s pripombo: „Zapomni si, ti mi dolguješ šest penijev.“ — „Bog plačaj, odvrne deček, „naj vas Bog toliko časa ohrani, da vam plačam.“

Učenjaka Cuviera so vprašali, če je pravilno rečeno: Rak je rdeča riba, ki hodi ritensko. „Polpolnoma pravilno,“ pravi učenjak, „samo, če dovolite, da napravim k temu malo opazko. Rak ni riba, ni rdeč in ne hodi ritensko; v ostalem je definicija izvrstna.“

Nekdo je pisemno prosil prijatelja za posojilo in je pripisal na koncu pisma: Tako sem se sramoval te svoje prošnje za posojilo, da sem poslal za dečkom, ki je nesel to pismo na pošto; a bilo je že prepozno, ker je pismo že poprej oddal.

Darovi.

Za božičnico „Narodne sole“ v št. Rupertu pri Velikovu v l. 1917/18. Darovali so p. n. gospodje in gospe: Janez Vidovic, stolni kanonik v Celovcu 200 K; dr. Ivo Šubelj, c. in kr. dvorni in ministerjalni svetnik v zunanjem

ministrstvu na Dunaju 200 K; Andrej Wieser, častni kanonik in dekan v Gospe Sveti 5 K; Janez Wieser, prošt v Podkrosov 50 K; Matija Randl, prošt v Dobrlivasi 10 K; Jožef Peterman, župnik na Otoku 20 K; Gregor Einspieler, prošt v Tinjah 20 K; Martin Kovač, stolni kanonik v Celovcu 10 K; Valentin Kraut, dekan na Trbižu 10 K; Janez Volavčnik, župnik na Rudi 10 K; Janez Boštjančič, župnik v p. v Pliberku 10 K; Volbenk Serajnik, prošt v Spodnjem Dravogradu 10 K; Monsignor Valentin Podgorc, tajnik družbe sv. Mohorja v Celovcu 20 K; Matija Vedenik, župnik v Otmanjah 2 K; Martin Meško, župnik pri Kapeli na Štajerskem 10 K; Valentin Primožič, župnik v Glinjah 5 K; Šimen Čemer, dekan v Velikovu 20 K; Franc Michl, dekan na Žihpoljih 10 K; Matija Ljubša, kurat v p. v kaznilnici v Gradcu 10 K; France Treiber, župnik v št. Rupertu pri Velikovu 20 K; Matevž Ražun, župnik v št. Jakobu 10 K; Valentin Limpel, župnik v Kapli ob Dravi 10 K; Jakob Kindlman, župnik v Grebinskem klostru 20 K; Franc Holec, župnik v Grebinju 10 K; Franc Kolarič, mestni župnik v Celovcu 15 K; Jožef Rozman, župnik v Ornečah 5 K; Valentin Weihs, župnik v Zitarivasi 10 K; Franc Umnik, župnik na Kostonjih 15 K; Mohorjani po J. Trunk, župniku v Borovljah 10 K; Ivan Dolinar, župnik v Šmarjeti p. T. 20 K; Stefan Bayer, župnik v Grabštanju 5 K; Josip Vintar, župnik v Smihelu nad Pliberkom 20 K; Janez Šporn, župnik na Jezerskem 7 K; dr. Janko Arnejc, župnik v Zrelcu 5 K; Jan. Brabenc, župnik v št. Tomažu 5 K; Vinko Poljanec, župnik v Skočjanu 50 K; Ivan Ožgan, župnik v št. Juriju n. V. 20 K; Franc Ks. Meško, župnik na Zili 6-40 K; Anton Benetek, župnik na Djekšah 40 K; Fric Jožef, župnik na Dvoru 10 K; Karol Hrab, župnik v Šmarjeti v Rožu 10 K; Alojzij Vavti, župnik na Selah 10 K; Jožef Rudl, župnik v Mohličah 5 K; Ivan Zel, kanonik v Velikovu 10 K; Šimen Kotnik, kanonik v Velikovu 10 K; Franc Rozman, župnik v št. Petru 12 K; Ivan Starc, župnik v Slov. Plajbergu 10 K; Anguštin Krizaj, župnik v Guštanju 5 K; Matevž Riepl, župnik v Prevaljah 10 K; Jožef Kukačka, župnik na Suhu 10 K; Janez Ebner, kanonik in župnik v Vovbrah 26 K; Ivan Nagel, župnik v št. Ilij 10 K; Matevž Germ, župnik v Železni Kapli 50 K; dr. Valentin Mörtl, župnik v Hodišah 5 K; Franc Smodej, urednik v Celovcu 5 K; Konrad Mente, župnik v Vetrinju mesto venca na grob rajn. g. Jurija Senk-Makeka na Jezerskem 25 K. (Sledi.)

Dobrlavas. Za sklad, s katerim se bo po končani vojski zopet sezidala od sovražnika porušena cerkev na sv. Višarjah še nadalje darovali: Uje Luka 10 K, Ilgovc Tomaž 20 K, Jera Najbrž 2 K, Topar Marija 10 K, Cepic Ana 15 K, Helena Mišic 9 K, Uršula Logar 6 K, Marija Sturm 10 K, Helena Sturm 10 K, Ana Sturm 20 K, Rudolf Lucija 20 K, Gašperc Neža 1 K, Matajdl Roža 10 K, Ilgovc Jožef 6 K, Helena Mak 10 K, Jakob Lužnik 20 K, Helena Cimpaser 10 K, Julijana Mihev 10 K, Marija Kolman 1 K, Marija Rormeister 2 K, Herman Rormeister 2 K, Simon Ebervein 1 K, Jakob Pavlič 2 K, Jožef Prek 10 K, Ana Krt 2 K, Janez Krt 2 K, Janez Andrej 2 K, Marija Andrej 3 K, Eva Grobelnik 2 K, Pavlina Hanžjo 10 K, Jožef Lipuš 30 K, Novak Apolonija 10 K, Leopoldina Smrekar 4 K, Zora Grudner 2 K, Erna Grudner 2 K, Uršula Lužnik 10 K, Jera Robač 2 K, Luka Slive 3 K, Karl Marija 4 K, neimenovana 2 K. Skupaj 307 K. Z zadnjimi izkazoma vred 831 K. Bog plačaj vsem blagim darovalcem! Darovi se bodo poslali na škofijstvo.

Prošijsko-župnijski urad Dobrlavas.
Za spominsko cerkev. Župnik Čeh v Galiciji 2 K; gosp. Mertlić v Galiciji 8 K; gospodična Lesjak 10 K; Po gosp. o. Pohlu S. J. 200 K; gospa Ana Pammer 1000 K; Neimenovan po g. kanoniku Zulechnerju 5 K; Neimenovan (za prvo sv. mašo) 5 K; g. stolni župnik Kovač 550 K; župnik Matej Weiss 20 K; c. in kr. kurat Ivanetič 10 K; dr. J. Breje 900 K; c. in kr. kurat Ogris 50 K; gosp. Šabej v Grabštanju 4 K; župnik Štrifol 10 K; g. dekan Kraut 100 K; župnik Fritz 100 K; gospod M. Schuster na Vrbi 100 K; dekan Marinig 1000 K; župni urad v Otoku 10 K; g. stolni kanonik Vidovic 1000 K; Urša Gabruč, št. Jakob v Rožu 10 K; g. dekan Šavbah 10 K; Neimenovan v Železni Kapli 200 K; Neimenovan po g. stolnem župniku Kovaču 500 K.

Bolečine odpravljajoča sredstva, ki se jih povzije, niso za vsakega primerna. Marsikdo prične od njih bljuvati, mnogokrat pokvarijo želodec in škodujejo živčnemu sistemu. Pač pa je Fellerjev zunaj rabljivi, jako blagodejni rastlinski esenčni fluid z zn. „Elsa“-fluid zanesljivi odpravitelj bolečin za vsakogar. Obdrnjenje in masaže s Fellerjevim fluidom učinkujejo neposredno na bolečih delih trupla, pomirijo živce, odpravijo povzročitelje bolečin in oživljajo krvno cirkulacijo. Tako pri bolečinah v hrbtu in v strani, pri bolenju in trganju se pokaže bolečine odpravljajoči učinek tako hitro, kakor pri drugih bolečinah na raznih mestih trupla. 12 steklenic tega zdravniško priporočenega domačega sredstva pošilja povsod franco za samo 14 K 32 h lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg št. 67 (Hrvatsko). Kdor trpi na pomanjkanju teka, naj skrbi sa živahno izmenjavno snovi s Fellerjevimi milo odvajajočimi Rhabarbarakroglicami z zn. „Elsa“-kroglice. 6 škatlic stane franco 7 K 37 h; naročiti jih je na zgorajšnjem naslovu. Te prave „Elsa“-kroglice učinkujejo hitro, sigurno in niso nikdar neprijetne ali škodljive; torej imajo vedno prednost pred drugimi drastičnimi odvajalnimi sredstvi. Oba „Elsa“-preparata zaslužita pošteno, da se ju vsakomur priporoča.

Raznoterosti.

Krščanski pozdrav „Hvaljen Jezus.“ O tem piše „Bogoljub“ (februar 1918) sledeče: „Nekaj let je že, kar imamo ta skrajšani krščanski pozdrav. Začeli so nekateri dvomiti, če se na to skrajšano obliko dobijo tudi odpustki. Kajti vse molitve, oz. odpustki obdarjene, morajo biti iz latinščine natančno prebadljene. Latinsko se pa glasi ta pozdrav: „Laudetur Jesus Christus“; to je natančno poslovenjeno: Hvaljen Jezus Kristus.“ Ljubljansko knezoškofijstvo je že pred leti v Rimu prosilo, da naj za skrajšani pozdrav „Hvaljen Jezus“ veljajo isti dopustki (50 dni) kakor za latinski pozdrav, kar je Rim seveda dovolil. Da bi pa ne bilo nobenega dvoma, da odpustek ne velja samo za ljubljansko škofijo, je ljubljansko škofijstvo še enkrat izrecno zapisilo v Rimu, da to naj velja za vse Slovence. Nato je prišel od svete penitencijarije odgovor, datiran z dnem

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavica: K 10.000.000.
Rezervni zaklad: K 1.500.000.
Prodaja srečke razredne
loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.
Centrala v Ljubljani.
Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo,
Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.
Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.
Srečke na obroke,
promese k vsem žrebanjem.

16. novembra 1917, številka 1323, podpisan od kardinala van Rossuma, da so Sv. Oče v avdijenci imenovanemu kardinalu pritrdili, da velja odpustek za okrajšani pozdrav za vse Slovence brez razlike škofije. Za odgovor zadostuje samo beseda „Amen“ (Tako bodi!), pravi rimski odlok izrečno. Navada je, da se odgovarja „vekomaj, ali na vekomaj, ali na večne čase, amen.“ To je vse lepo, vendar potrebno ni. Zaradi edinosti bi bilo torej želeto, da se vsi oprimate tega okrajšanega pozdrava. Rabite ga toliko bolj pridno, kolikor krajši je, da boste imeli toliko več odpustkov!

Listnica upravištva.

Vse cenjene naročnike prosimo, naj nam pri preselitvah ali premestitvah naznanijo poleg novega naslova tudi stari naslov ter številko, ki je tiskana v zgornjem kotu naslovne pasice (nad imenom). To je zaradi tega važno, da ne bi pošiljali lista pomotoma na dva kraja, na nov in na star naslov.

Lastnik in izdajatelj: Gregor Einspieler, prošt v Tinjah.
Odgovorni urednik: Otmar Mihálek.
Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Telefon 179.

Služba

organista in cerkovnika

je razpisana v župniji **Kotmaraves** pri Celovcu. Lastno stanovanje in posestvo.
Nastop takoj.

Pozor!

Kupujem vsake vrste **perotnino, jajca, surovo maslo, sir in divjačino.**

Anton Nedogg

trgovina s perotnino in divjačino v Celovcu
Spengergasse št. 7.

Konjsko žimo, volovske repove, surove ščetine

kupuje v vsaki množini za najvišjo ceno
Prva Pelhřimovská akcijska tovarna
za ščetno blago in čopiče
dr. J. Hrdina, Pelhřimov, Češko.

Žganje vseh vrst

steklenice od piva in
kisle vode

suho sadje

sveža jabolka

sode in

strd (med)

kupi **A. Oset, p. Guštani.**

Organist in cerkovnik

cecilijanec, obenem rokodelc, bolj prileten, oženjen, zmožen slovenskega in nemškega jezika, si želi službe, ampak le take, kjer je kaj zemljišča zraven. Nastopi lahko takoj. Naslov pove upravištvo lista „Mir“ št. 11. — Znamka za odgovor.

Postni pastirski list

prevzvišenega gospoda knezoškofa krškega
s postnim redom za Krško škofija za l. 1918
se dobi v
tiskarni Družbe sv. Mohorja.
Cena 20 vinarjev.

Miši — podgane — stenice — ščurki.

Izdelovanje in razpošiljatev preizkušenega radikalno učinkovega uničevalnega sredstva, za katero dohajajo vsak dan zahvalna pisma. Za podgane in miši K 5.—; za ščurke K 4.50; tinktura za stenice 2 K; uničevalc moljev K 2.—; prašek proti mrčesom K 1.50 in K 3.—; sem spadajoči razpraševalc K 1.20; tinktura proti ušem pri ljudeh K 1.20; mazilo za uši pri živini K 1.50; prašek za uši v obleki in perilu 2 K; tinkt. za bolhe pri pseh K 1.20; tinkt. proti mrčesu na sadnju in zelenjadi (unič. rastlin) 3 K. Pošilja po povzetju Zavod za pokončavanje mrčesa M. Jünker, Zagreb 16, Petrinjska ulica 3.

Žagar

samec ali oženjen brez otrok, se išče za žago v Paierberg, pd. Steiner, pošta Hüttenberg, Koroško. Prehrana in plača po dogovoru. Več pove Ivo Močnik, učitelj, Dobrič, p. Friesach.

Varujte svoje vinograde, sadne vrte in vse rastline

pred listno ušjo, gosenicami in drugimi golaznimi s škropljenjem z **antifunginom**. Radikalno zanesljiv učinek, rastlina se ne poškoduje, zelo varčen, v inozemstvu že leta sem kot čudovito uspešno sredstvo preizkušen. **Cena:** 1 liter K 12.— (zadostuje za 50 litrov). Izvirne posode po 3/4 litra K 82. Pošilja po povzetju ali predplačilu **M. Jünker v Zagrebu 11. Petrinjska ul. 3** (Hrvatsko). Obširen prospekt in navodilo za rabo **zastonj**.

Kislo vodo in vino belo in rdeče

razpošilja **A. Oset, p. Guštanj.**

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelihe, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi **oddelek za paramente Jožefovega društva v Celovcu.**

Framydol je sredstvo za pomlačenje las, ki rdeče, svetle in sive lase in brade za trajno temno porbarva. 1 steklenica s poštnino vred K 2.70.

Rydyol je rožnata voda, ki pordeči blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred K 2.45. — Povzetje 55 h več. — Naslov za naročila:

Jan. Grollich, drožerija pri angelu, Brno 638, Morava.

H. Prechtlov Celovski kinematograf Celovec, Schulhausgasse 25.

Predstave se vršijo: Ob delavnikih samo ob **3. uri** popoldne, na praznik sv. Jožefa in na cvetno nedeljo ob **2. uri** popoldne in ob **6. uri** zvečer **samo pasijonske igre** brez drugega sporeda.

Ob delavnikih ob **5. uri** popoldne in ob **8. uri** zvečer ter na praznik sv. Jožefa in na cvetno nedeljo ob **4. uri** popoldne in ob **8. uri** zvečer se vršijo **samo predstave z navadnim sporedom** brez pasijonskih iger.

Pozor!

Na mnogostransko zahtevo!

Od ponedeljka dne 18. marca do cvetne nedelje dne 24. marca 1918

velike pasijonske igre (življenje Jezusa Kristusa).

Prekrasna kolorirana kinematografska uprizoritev mladostne dobe, javnega življenja in trpljenja Jezusa Kristusa z **vlogami iz Zgodb sv. pisma**. Slike so napravljene v Jeruzalemu in na svetih mestih v Palestini.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.